

of process for adaptation them to everyday life. Revealing the peculiarities of physical health, specifics of assimilation of technicians of motor actions and motor quality development will allow to develop the most rational methodical receiving of raising efficiency of physical education lesson for the children with vision defects.

ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ПРИ КОРЕКЦІЇ МОВНОГО РОЗВИТКУ ДІТЕЙ-АУТИСТІВ

ОЛЕНА ОРНЕС

Південно-український педагогічний університет ім. К.Д. Ушинського

У психологічній літературі аутизм розглядається як крайня форма, стани відчуження, що проявляється у відстороненні, "відході", "втечі" індивіда від контакту з дійсністю і зануренні у замкнутий світ власних переживань.

Даний аутизм входить до кола дисоційованого дизонтогенезу, одним з кардинальних проявів якого є порушення розвитку мови.

Класифікація дитячого аутизму визначається за ступенем його прояву. За ступенем прояву діти, що мають ознаки аутизму, діляться на чотири групи. Так, у дітей першої групи ми спостерігаємо майже повну відсутність зовнішньої мови. Такі слова чи короткі фрази, вимовлені дитиною дозволяють припустити, що воно розуміє мову хоча б частково.

Для мови дітей другої групи характерні ехолалії, є також невеликий набір стереотипних фраз або отриманих дитиною в якійсь афективній ситуації, або з улюблених книг, якими дитина може коментувати реальну ситуацію. У дітей другої групи є стереотипні прохання і звертання, у яких дієслово використовується в інфінітиві, а про себе дитина говорить у другій чи третій особі. Часто такі діти воліють звертатися і просити не звичайним чином, а просто підвести дорослого до потрібного місця і вказати його рукою на потрібну річ. У мові таких дітей немає розгорнутих фраз (за винятком цитат), немає звуку, навіть короткого.

Діти третьої групи, навпаки, володіють розгорнутою літературною мовою, але їм майже не здатні до діалогу, не чують співрозмовника, запекло цитуючи сторінки улюблених книг розмірковуючи на улюблену тему. При цьому характерні порушення вимови: так, якщо мова дитини другої групи чітка, повільна, із твердою, напруженою інтонацією, то дитина третьої групи часто мовить змазано, квапливо, нечітко, іноді замінюючи деякі звуки, своєрідна мова може не відповідати змісту виголошеного тексту.

У дітей четвертої групи ми зустрічаємося з тихою, нечіткою мовою і знову зустрічаємося з ехолаліями, іноді віддаленими у часі. Така дитина просить і звертається, як правило, за допомогою слів, але переказ для неї є заважким. Часто зустрічається враження, що вона не розуміє просту інструкцію, і в той же час показує живу реакцію на складний казковий образ, на якусь емоційно значиму річ.

При всій різниці прояву мовних порушень у дітей з різними варіантами синдрому аутизації ми зустрічаємо недостатність розуміння фраз, багато в чому обумовлену дефіцитом неправильним розподілом психофізичного тону.

Таким дітям необхідні спеціальні заняття з моторного розвитку, які мають проводитися в ігровій формі. Тому в ігровій кімнаті завжди повині бути спортивний комплекс, гірка, м'ячі різних розмірів, спеціальне спортивне знаряддя.

Тренер, що працює з дитиною, повинен підібрати вправи відповідно до її індивідуальних особливостей, до яких належать: недостатня координація рухів, невміння тримати рівновагу тощо.

У випадках дитячого аутизму основною метою занять з фізичного формування здатності до довільної організації руху власного тіла. Було спостерігалася велика різниця в моторних можливостях аутичної дитини при довільному русі, а та коли при вправах, коли необхідно свідомо керувати тілом.

Допомогти такій дитині розвинути цю здатність можна за допомогою чотирьох основних прийомів:

- по-перше, необхідне чітке планування і поступове формування стереотипних занять (тобто дитина спочатку катається з гірки, потім вчиться попадати м'ячем у ціль і т.д.);

- по-друге, кожна вправа обігрується, прив'язується, по можливості, до інтересів і прагнень дитини. Так, наприклад, потяг до темряви можна використовувати, щоб зацікавити дитину проповзти через спеціальний тканинний тунель; пристрасть до рахунку, цифр реалізується через оцінювання виконання завдання;

- по-третє, заняття легше проводити, коли всі його елементи пов'язані єдиним сюжетом (наприклад, розігрується "подорож" чи "спортивні змагання");

- по-четверте, використовується такий прийом, як правильно оформлене позитивне підкріплення: чесно зароблене печиво чи яблуко, "перемога" над уявленим суперником (іграшки) і нарешті просто емоційне заохочення тренера чи матері. З цього можна вибрати найбільш значиме для дитини.

Доведено, що аутичній дитині необхідні постійні фізичні навантаження для підтримки психофізичного тону, зняття емоційної напруги. Тому дуже добре, якщо поряд із спеціальними заняттями фізкультурою дитина буде ще просто займатися спортом. Вибираючи вид спортивних занять потрібно враховувати труднощі при взаємодії з дітьми і виконанні складної послідовності довільних рухів. Тому для початку можна вибрати такі елементи легкої атлетики, як біг, швидкі сили вправи (присідання віджимання і т.п.).

Дуже добре, якщо дитина одержить можливість відвідувати басейн разом з батьками чи займатися в басейні в маленькій групі під керівництвом тренера, це враховує складності дефектів його особистості.

Тих хлопців, що вже мають деяку фізичну підготовку, можна вчити грати у футбол (звичайно, починаючи з невеликої компанії з добре знайомих дітей і дорослих), відпрацьовуючи при цьому навички групової взаємодії.

Також велике місце можна відвести масажу кистей рук, кінчиків пальців рук і ніг, передпліччя, лицьової мускулатури, під'язичної, шийної області, стимулюючи чи цьому активні мовні ділянки. Після проведеного масажу рухів

рухів стають чіткішими, диференційованими, наближається до норми м'язовий тонус кисті, поліпшується здатність до проведення більш складних рухів і дій.

ЛІТЕРАТУРА

1. Никольская О.С., Баенская Е.Р., Либлинг М.М. Аутичный ребенок. Пути помощи. - М.: Теревинф, 1997.
2. Детский аутизм. Хрестоматия. - СПб, 2001.
3. Билина В.Н., Симашкова Н.В. Об особенностях коррекции речевых расстройств у больных с ранним детским аутизмом // Исцеление. - М., 1993.

THE USING OF PHYSICAL TRAINING IN CORRECTION OF LANGUAGE DEVELOPMENT OF CHILDREN WITH AUTISM

OLENA ORNES

The South Ukrainian Pedagogical University of K.D. Ushinsky

The levels of using the physical training in correction of language development of children with autism are described in article

The the article is denoted the problems of correcting the speech development by facilities of physical culture.

КОМПЛЕКСИ КОНТРОЛЬНИХ ВПРАВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ РУХОВОЇ ПАМ'ЯТІ СПОРТСМЕНІВ, ЩО МАЮТЬ НАСЛІДКИ ЦЕРЕБРАЛЬНОГО ПАРАЛІЧУ

АЛІНА ПЕРЕДЕРІЙ

Львівський державний інститут фізичної культури

У технічній підготовці спортсменів у олімпійському спорті вважається найбільш обґрунтованим та перспективним такий підхід у вивченні техніки, який ґрунтується на врахуванні особливостей запам'ятовування різних за структурою рухів [4, 5]. Це дає змогу визначити оптимальну кількість повторень вправи в процесі її початкового вивчення чи вдосконалення, встановити час, необхідний на опанування рухової навички, підібрати адекватну послідовність підготовчих вправ тощо, що, в свою чергу, дозволяє оптимізувати процес технічної підготовки.

За даними науково-методичної літератури, діти з наслідками церебрального паралічу мають різноманітні рухові розлади, які заважають якісно і точно виконувати рухи, зокрема спортивні [1]. Використовуючи досвід підготовки молодих спортсменів, для оптимізації процесу опанування руховими діями і процесу технічної підготовки, доцільно, на наш погляд, враховувати особливості рухової пам'яті [3, 5]. Особливості рухової пам'яті спортсменів із наслідками церебрального паралічу є предметом самостійного дослідження, що потребує спеціальних підходів до їх розгляду.

Виходячи з цього, метою цього етапу роботи була розробка комплексів контрольних вправ та критеріїв оцінки рухової пам'яті спортсменів із наслідками церебрального паралічу. Завданнями роботи були систематизація наявних даних про структуру рухової пам'яті та розробка комплексів контрольних